„Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”

BIURO URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

WYDZIAŁ LEŚNY

Plan prezentacji

- Ogólne dane
- Problemy
- Cele projektu
- Działania
- Efekty

Bagna, torfowiska i obszary podmokłe w liczbach

- **1 397 216 ha** torfowisk i bagien w Polsce
- **1 125 513 ha** siedlisk o charakterze bagien, torfowisk i obszarów podmokłych
- **271 703** ha pozostałe tereny podmokłe

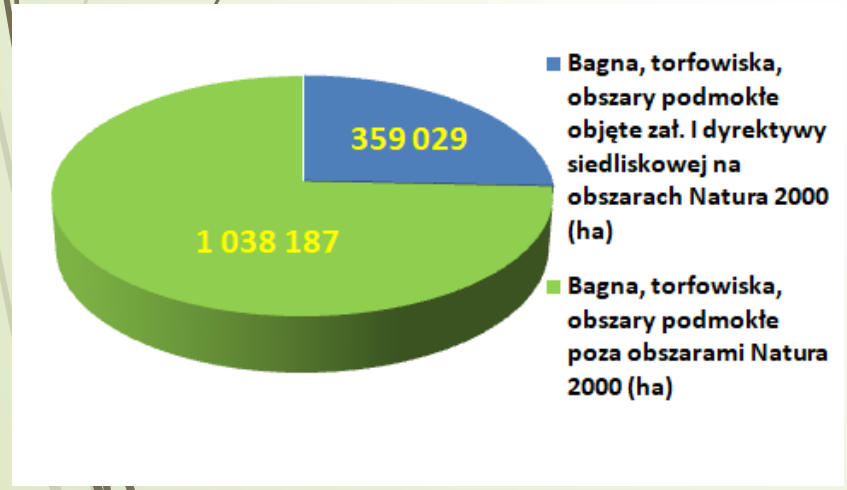

Problemy

- Niezadowalający bądź zły stan bagien, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 według danych z raportu z wdrażania Dyrektywy Siedliskowej
- Brak identyfikacji, oceny stanu siedlisk torfowisk, bagien oraz terenów podmokłych na obszarach Zielonej Infrastruktury
- Przestarzałe narzędzia bazodanowe dot. zarządzania zasobami przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem sieci Natura 2000, co uniemożliwia zastosowanie holistycznego podejścia do zasobów danych przyrodniczych
- Brak wiedzy społeczeństwa o siedliskach torfowisk, bagien i terenów podmokłych, oraz brak systemu upowszechnienia dobrych praktyk

Problemy

Stan ochrony na poziomie UE według grup siedlisk

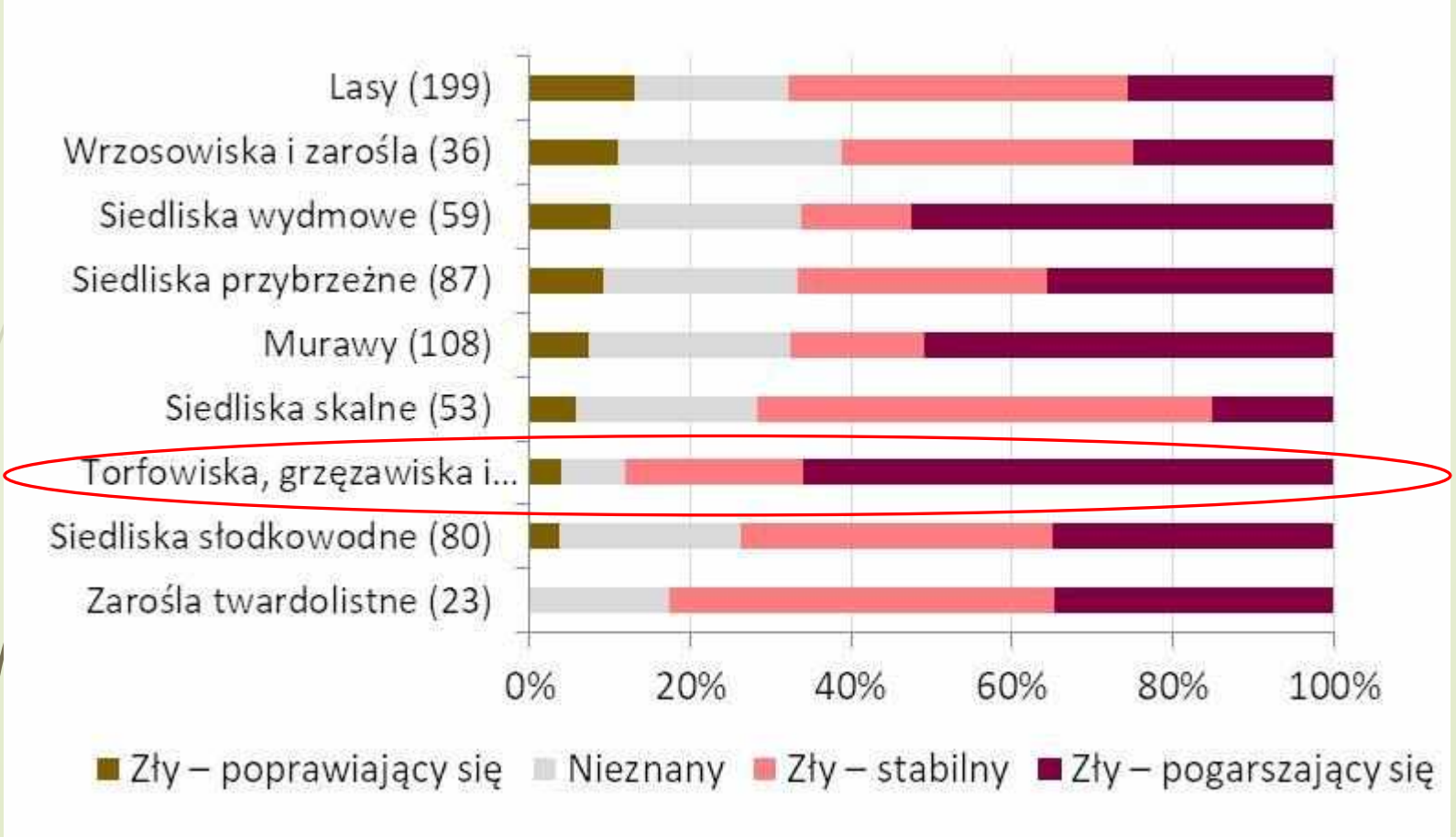

Źródło: Sprawozdanie Komisji dla PE, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, 15.10.2020 r.

Cele projektu

- Stworzenie warunków do wdrożenia Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000 w Polsce na obszarach bagien, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury
- Ochrona i przywrócenie ważnych funkcji torfowisk, bagien i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 poprzez działania ochrony czynnej
- Zaproponowanie działań ochrony czynnej mającej na celu utrzymanie bądź polepszenie stanu zachowania bagien, torfowisk oraz terenów podmokłych na obszarach Zielonej Infrastruktury, które wywierają istotny wpływ na stan zachowania obszarów Natura 2000
- Stworzenie nowoczesnego, wielofunkcyjnego i stabilnego systemu zarządzania zasobami przyrody w skali Polski, pozwalającego na dokonywanie szeregu analiz na potrzeby prawa krajowego i unijnego
- Edukacja w zakresie konieczności ochrony różnorodności biologicznej bagien, torfowisk i terenów podmokłych oraz ich funkcji i znaczenia dla całego społeczeństwa

Zakres projektu

Projekt obejmie wszystkie siedliska torfowisk, bagien i terenów podmokłych na terenie Polski ujęte w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, tj.:

- Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (**1310**),
- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (**6410**),
- Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne (**6430**),
- Łąki selernicowe (**6440**),
- Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (**6510**),
- Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (**7110**),
- Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (**7120**),
- Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (**7140**),
- Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporium* (**7150**),
- Torfowiska nakredowe (**7210**),
- Źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurioncommutati* (**7220**),
- Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (**7230**),
- Bory i lasy bagienne (**91D0**),
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (**91E0**),
- Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (**91F0**).

Dodatkowo projekt obejmie torfowiska nieujęte w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej będące miejscem bytowania cennych rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Główne działania w projekcie

renaturyzacja lub/i odtwarzanie zdegradowanych siedlisk przyrodniczych i wzmacnianie zagrożonych populacji gatunków flory i fauny

konserwacja i właściwe utrzymanie oraz odtworzenie urządzeń regulujących stan wody

powstrzymanie naturalnej sukcesji na siedliskach nieleśnych poprzez m.in. usuwanie roślinności niepożądanej

przywrócenie/polepszenie reżimu hydrologicznego i zwiększanie zdolności retencyjnych siedlisk leśnych i nieleśnych

wyznaczanie i określanie zasad gospodarowania w strefach buforowych wokół cennych siedlisk bagien, torfowisk i terenów podmokłych

opracowanie kart informacyjnych z określeniem stanu siedlisk bagien, torfowisk oraz terenów podmokłych na obszarach Zielonej Infrastruktury nieobjętej siecią Natura 2000 i przypisanie dla nich działań ochronnych lub naprawczych

Główne efekty projektu

EFEKTY PLANOWANE DO OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE POPRAWY STANU TOROFOWISK, BAGIEN I INNYCH TERENÓW PODMOKŁYCH NA OBSZARACH NATURA 2000:

Poprawa stanu siedlisk torfowisk, bagien i obszarów podmokłych na obszarach Natura 2000 w efekcie zaplanowanych i przeprowadzonych działań ochrony czynnej :

- podniesienie zwierciadła wód gruntowych oraz stabilizacja jego poziomu,
- przywrócenie naturalnego reżimu wodnego, który powstrzyma procesy murszenia oraz na nowo uruchomi naturalny proces torfotwórczy,
- odtworzenie roślinności torfotwórczej,
- wzrost liczebności roślin diagnostycznych siedlisk przyrodniczych,
- wzrost wskaźników różnorodności biologicznej,
- poprawa właściwości chemicznych wód do stanu warunkującego zachowanie trwałości siedlisk torfowisk, bagien oraz terenów podmokłych,
- zmniejszenie zawartości ołowiu oraz związków ołowiu w glebie i roślinach do wartości tła geochemicznego.

Główne efekty projektu

EFEKTY PLANOWANE DO OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE IDENTYFIKACJI, OCENY STANU I PODJĘCIA DZIAŁAŃ OCHRONNY CZYNNEJ NA SIEDLISKACH TORFOWYCH, BAGIENNYCH I TERENACH PODMOKŁYCH NA OBSZARACH ZIELONEJ INFRASTRUKTURYISTOTNIE WPŁYWAJĄCYCH NA OBSZARY NATURA 2000:

- Przygotowanie Kart Informacyjnych Zielonej Infrastruktury zawierających szczegółowe informacje: numer obiektu, właściciel, powierzchnia, typ siedliska przyrodniczego, stan siedliska, określenie wpływu na obszary Natura 2000.
- Zaplanowanie zabiegów z zakresu ochronny czynnej mających przynieść oczekiwane rezultaty w procesie renaturalizacji siedlisk na obszarze Zielonej Infrastruktury.
- Szczegółowo wytyczne dotyczące sposobu zagospodarowania dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych (1310, 6410, 6430, 6440, 6510, 7110, 7120, 7140, 7150, 7210, 7220, 7230, 91D0, 91E0, 91F0) w zależności od warunków siedliskowych i cech drzewostanu w strefie buforowej.

Główne efekty projektu

EFEKTY PLANOWANE DO OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE EDUKACJI i ZWIĘKSZANIA ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ:

- Ogólnodostępne filmy o tematyce przyrodniczej udostępniane podczas spotkań plenerowych oraz platformach streamingowych
- Szerzenie wiedzy nt. funkcji i konieczności ochrony siedlisk torfowisk, bagien i terenów podmokłychz wykorzystaniem technologii mobilnych i dedykowanych aplikacji.
- Uzupełniające podstawę programową nowoczesne narzędzia służące do organizacji zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży w formie tradycyjnej oraz w formie zajęć studyjnych.

Działajmy razem póki czas!